תלמוד בבלי · ראשונים · רי״ף · מפרשים · הגהות חוות יאיר

הגהות חוות יאיר על עירובין

רבי יאיר חיים בכרך [החוות יאיר]

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

הגהות חוות יאיר על עירובין

רבי יאיר חיים בכרך [החוות יאיר]

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/הגהות-חוות-יאיר-על-עירובין/
הקובץ נוצר ב־17 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

דף א. 4
דף א: 4
דף ב. 4
דף ב: 4
דף ג. 4
דף ג: 4
דף ה. 4
דף ה: 5
דף ו: 5
דף ז: 5
דף ח. 5
דף ח: 5
דף ט. 5
דף י. 5
דף י: 6
דף יא. 6
דף יא: 6
דף יב. 6
דף יב: 6
דף יג. 6
דף יג: 7
דף יד. 7
דף יד: 7
דף טו. 7
דף טו: 8
דף טז: 8
דף יז. 8
דף יח. 8
דף יח: 8
דף יט. 8
דף יט: 8
דף כ. 9
דף כ: 9
דף כא. 9
דף כא: 9
דף כב. 9
דף כב: 9
דף כג. 10
דף כה. 10
דף כה: 10
דף כו. 10
דף כז: 10
דף כח. 10
דף כח: 11
דף כט: 11
דף ל. 11
דף ל: 11
דף לב: 11
דף לג: 11
דף לד: 11
דף לה: 12

דף א.

ר"ל למטה מהקורה הא' אבל יכול להגיע עד שפת הכ' וצ"ע בגמ'. א"נ יש להגיה ולהפך המלות כדי דליהוי למטה חלליה כ' עי' גמ' דף ג ע"ב ודברי הר"ר יהונתן נשארים בתימה:

דף א:

צ"ל ארבעה טפחים:
בזה גם אביי מודה עי' בגמרא:

דף ב.

פי' מהא נמי שמעינן:
פי' ה"ר יונתן שהמבוי יותר הרבה מה' אמות ובקצת ריי"ף הגדולים ז' וחצי יהי' י' וחצי והוא שגיאה שאפי' ז' וחצי על ד' אין אלכסונו רק קרוב לח' רק אם יהיה אלכסונו יותר מי' ע"כ רוחב המבוי ט' ורביע לפי חכמי המדות:
ג"כ אין בה יו"ד כבמשנה ר"פ ומ"מ מצינא כשצרה בראשו ודוק א"נ כשניתרה בצ"ה:

דף ב:

צ"ע בגמ' סוף דף ח דא"צ לזה דבל"ז לדברי המותר להשתמש תחת הקורה אסור:
בגמ' ומ"ש מדר' אמי ודר' אסי התם ממעט בהילוכא הכא לא ממעט:
באלפסי של חו"י נ"ב כזה:

דף ג.

הרי"ף פי' מן הצד וצ"ל דס"ל דגידודי בב' צדדים מתירין בכה"ג אפילו ביותר מעשר עי' מ"ש ה"ר יהונתן בשם י"מ ואפשר שהוא ג"כ דעת הרי"ף:

דף ג:

פי' שגם האריח ארכו ג' טפחים רק שרחבו טפח וחצי כחצי לבינה:

דף ה.

נ"ב עי' בריי"ף ברכות פרק אלו דברים סי' ר':
נ"ב ע"ש בתוס':
נ"ב לרבנן מדרבנן:

נ"ב עי' באשר"י מבואר הדבר ומה דלא סליק וכו' ונראה דנשמט מהרי"ף:

דף ה:

באלפסי של החו"י נ"ב כזה:

דף ו:

נ"ב וכ"כ התוס' בשם ר"ח:
נ"ב פי' כשם ששם לא מקלינן מצד האלכסון ה"נ פה מחמרינן מצדו:

דף ז:

נ"ב עי' לקמן סימן תרלז:

דף ח.

כסומכוס דלעיל ויש ל"ג ליה:

דף ח:

נ"ב עי' בתוס':
נ"ב צ"ע בכל השיטה הא אפשר לשבור המגדל ע"י נכרי וכן לפקח הגל דאמירה לנכרי רק שבות.
נ"ב אם אין מפתח:
נ"ב לדעת הרב ר' יונתן לא כן הוא וגרס הא קמשתמש ולא והא ומפרש שעלה על האילן:
נ"ב ולית ליה דרבי. תוס' ור"ל דלרבנן היתר גמור הוא ודברי הר"י צ"ע:

דף ט.

נ"ב אפילו למאן דאית לי' תחומין דרבנן. עי' תוספות:
נ"ל דדוקא בדאמר כך דאל"כ נותנין עליו חומרי שניהן כדלקמן סימן תרכ"א:
צ"ע דהא כל בין השמשו' ספק עי' ברי"ף שבת סי' שכח:

דף י.

הרר"י גריס גם פה הא קא מכין מיו"ט לשבת עי' בעמוד שלפני זה וצ"ע הן מצד עצמו הן ממ"ש בסמוך דלא מכין הכנה אי לא אמר מידי ודו"ק. [ועי' בהמאור]:

דף י:

גי' חו"י תניינא:
בגמ' דנ"ג ע"א למ"ד אין תחומין למעלה מעשרה מוקי לה ברקקן:
נ"ב עי' בהר"י דמפרש לה ע"פ מסקנא דרבה:

דף יא.

נ"ב פי' חוץ לד"א:
נ"ב צ"ל שאסור:
צ"ע בכל טלטול תוך אלפים בשדה ביו"ט:

דף יא:

נ"ב סברת שמואל לקמן ריש פרק כל גגות ושם הקשו התוס' לרבה:
נ"ב משום דבמתני' אמר שרצו להחמיר על עצמן ס"ד דלא פליגי וע"ש דף מג:
נ"ב פי' ברייתא עי' נדה דף ז ע"ב:
נ"ב ולי"מ אין הכרע שלישית מכרעת ר"ל שלא זכרו לחלק הו"ל ג"כ הכרעה שלישית:
נ"ב בגמ' דף מד.:

דף יב.

נ"ב עי' בגמ':
נ"ב ומ"מ טפי מאלפים לא:
ברש"י שבגמ' איתא ושל רבא הוו וכתב החו"י שהרי בני פירקא היו הולכין לבית רבא והם היו המחיצה להכניס הנך זיקי:
נ"ב צל"ע לרש"י שפי' גם לרב שימי דקאי על כבר נעשה מעשה היאך תלוי באמת בזה וה"ל לאשמעי' בכל היוצא פחות מד' אלפים אמה:

דף יב:

נ"ב עי' רי"ף שבת פ"א סי' ש':
נ"ב צ"ע:

דף יג.

נ"ב כה"ג לקמן ברי"ף סי' תרלב:

נ"ב צ"ע דהא כתיב בתריה אל יצא איש ויליף מיני' אלפים אמה בספ"ק ובגמ' פ' הזורק דף צו יליף מקרא ויצו משה וגו' הוצאה מרה"י לרה"ר ודברי התוס' ריש שבת בד"ה פשט בעה"ב דמייתי מגמ' דעירובין דיליף הוצאה מאל יצא עי' תוספות ספ"ק דעירובין ובגמ' פרק הזורק דף צו מסיק [היינו טלטול] כל ד"א ברה"ר גמרא גמירא לה ולא זכר שם פסוק זה. ולר"מ ור"י דילפי מקרא זה צ"ע לפי מ"ש לעיל ספ"ק דגם תחומין נלמד מאל יצא א"כ למה ביו"ט חוץ לד"א שרי לטלטול ותחומין נוהג בהם:
נ"ב צ"ע למה לי זה:

דף יג:

נ"ב פי' זרועו ומכל מקום צ"ע לר"מ ודו"ק:
כך פי' רש"י ונ"ל דהרי"ף ס"ל פי' ר"ת דבתו':

דף יד.

נ"ב אין זו ראיה דהא נמי תנן מרגליו עד עיקרו אלפים וצ"ע על שמואל גופיה למה לו לדחוק הוה ליה לפרש גם לפי שיטתו דלא בעי ד"א מסויימות מ"מ לא אמר כלום לגמרי שמא בחר לו ד"א עבר שני הסמוך לעיר והוה ליה קניית שביתה חוץ לאלפים דלא קנה כלל לא לצפון ולא לדרום:

דף יד:

נ"ב עי' ברי"ף ביצה סימן תתקכז:
נ"ב צ"ל שהאילן או גדר אינו על הדרך שיבא בדרכו לשם. דאל"כ ימתין ולא יאמר עד שיגיע לשם א"נ אינו רוצה לרוץ ור"י פי' שרוצה לישאר פה:
נ"ב לאוקימתא דר"ח בגמ' לא נצרך לר"י שום עירוב רק באינו מכיר אילן או גדר ודו"ק:
תי' בפת נמחק:
וכר"נ במקומו. רש"י בגמ':
בערב שבת:
נ"ב עי' מ"ש בגליון לעיל סי' תר"ב:

דף טו.

נ"ב זה פי' הרי"ף ופי' שני דרש"י וע"ש:

דף טו:

שיהא צפונה כצ"ל:

דף טז:

נ"ב לקמן דוקא בשאין וכו' חוט מקדר דסיפא ואין חילוק בעומק משא"כ מבליע דרישא מיירי בחוט יורד ובאינו יורד רק שיש חילוק בעומק:
צ"ל אומדו [וכ"ג הב"ח]:

דף יז.

נ"ב מהר"י נראה שהרי"ף צר צורה בזה:
נ"ב דניחא תשמישתיה:
נ"ב אין יורד:
נ"ב ר"ל מה מה שאינו כנגדו רק רחוק הוא ד"א:
נ"ב וביותר מאלפים אינו מבליעו מה שא"כ כשחוט המשקולת יורד אפילו ביותר מאלפי' מבליעו והוא קולא ולעיל שבחוט המשקולת יורד מודדו מדידה יפ' מיירי באינו יכול להבליעו והוא קולא יותר וי"ל דוקא בגיא מעוקם:

דף יח.

צ"ל אוסר:

דף יח:

ומ"מ יש פתחים במחיצה דנפקי בהו לנחל:
נ"ב פי' והלאה:

דף יט.

נ"ב כה"ג לעיל בריי"ף פ"ד סי' תרי"ח:
ת"ז נמחק:
נ"ב עיין בריי"ף ביצה פ"א סי' תתנג:

דף יט:

בטיל וכו' להו ל"ג בגמ' ועי' ר"י שפי' לנסותו בעלמא:

לאו דוקא חמשה שאפילו באחד מיבעיא ליה ועי' בר"י שר"ל אם צריכין לערב זה עם זה בחצר:
מן ותהא כו' עד מהן כ"ז מוקף ונ"ב ליתא ברש"י שבש"ס:
צ"ע דהול"ל דערבו וטלטלו והכי משמע בפרש"י שבתו' ובהר"י ועיין בהרא"ש:

דף כ.

עי' בריי"ף שבת ס"פ ר"א דמילה:

דף כ:

עי' לעיל ריש פרק בכל מערבין:
דתו לא מצי לחזור. עי' ר"י ובגמרא ריש דף סט:

דף כא.

נ"ב כך פרש"י במשנה אבל מסקנא טעמא דר"י דצדוקי כנכרי ולא מהני ביטול כלל:

דף כא:

נ"ב צ"ע דלא פליג ב"ש דלדידיה אין משתתפין באוצר. עיין לקמן:
נ"ב צ"ע דא"כ גם לקנות אסור ומ"ט שרינן שכירות מנכרי בשבת עי' לעיל בריי"ף בסימן תרלו:

דף כב.

בס"י ליתא אר"נ וכתב התו"י ובגמרא איתא אמר ר"נ אמר רב ונ"ל דהרי"ף לא גרס אר"נ ע' בתוס':
נ"ב צ"ע שאין חולק בזה והול"ל דנחלקו במחיצות שאין מגיעות אף דגבוהין י' ועיין בש"ס דף עב ע"א:

דף כב:

נ"ב צ"ע מס"פ חלון:

דף כג.

עי' נ"ב בגמ' מפרש אם נשתתפו ר"ל נמי ומציעתא דקשה היא מ"ש שכח אחד מבני חצר וכו' וכ"כ בהר"י:
נ"ב שם ע"כ בב' חצירות שאינם פתוחים מזו לזו מיירי וא"כ יש לומר דלא פליג תוס' ע"ש. ודברי הר"י צ"ע:
נ"ב עי' ר"י וביותר תוס':

דף כה.

נ"ב דעת רש"י צ"ע וסבירא ליה שהם בבתים שבצד אחד כמו שפי' במשנה:

דף כה:

נ"ב ע"ש בתו' ד"ג ע"ב:
נ"ב ע"ש בגמ':
נ"ב צ"ע הן על מ"ש לקמן על גופא דמילתא כי בגמרא פה אמרו על סיפא דמתני' דקמ"ל אפי' במבוי א' ונ"ל דמיירי שעירב משל חבירו וצ"ע בגמרא מנלן שחלוקין חבריו על ר"י דילמא ר"י מיירי בעירב משלו לחבירו ונ"ל דברישא א י ן חילוק בין מבוי א' או ב' שהרי כבר הורגלו ובסיפא אין חילוק בין מין א' למין אחר שהרי דיורים חדשים הם:

דף כו.

נ"ב לא ס"ל טעם הנ"ל ותרוייהו קאי על עירובי כמה חצרות יחד דעירוב בתים בחצר הטעם משום דהחצר נראה כר"ה לגבי ביתו:
נ"ב ע' לעיל ברי"ף ברכות:

דף כז:

נ"ב נ"ל דקאי על שיעור דבמשנה ועומר עשירית האיפה מ"ג בצים מן נבלע באברים שאני ודלא כראב"ע פרשת ויקרא שכתב עשירית האיפ' מאכל לאיש א' ביום אחד. ע' כרך א' דר"ב בקונטרסין:

דף כח.

נ"ב ודביני ביני פלוגתא דרב ושמואל בגמ':
נ"ב בגמרא בכותל י"ט טפחים עסקינן:

נ"ב יש ספרים דלא גרסינן בין מלמעלה:

דף כח:

נ"ב כפירש"י מקמי דמסיק בגמ' כמ"ש הרי"ף:
נ"ב לדעת הרי"ף דבעי משוקעת במים פשיטא דלא מהני מחיצת החצר גם לרש"י צ"ע מנא ליה דנשאר מחיצה תלויה:

דף כט:

נ"ב משא"כ אותן שעשו עוקה מסתמא עשו סמוכה לבית שאפשר לשפוך לשם בלי טלטול כלי וה"ה נ"ב בששתיהן עשו עוקה אף על פי שלא עירבו נ"ל ועי' תוס':
נ"ב ואפשר אפי' מחזקת רק סאה:

דף ל.

נ"ב עי' לעיל פ"ד סימן תריג:
גבי גג גבו' מחבירו עשרה כ"ש מגג לחצר ולקרפף:

דף ל:

נ"ב צ"ע:
נ"ב צ"ע ויש לתרץ שדרך הלצה אמר שיקחו לקשרו בו כי היתר הוא גם עשיית מחיצה:

דף לב:

נ"ב רש"י יש לו גי' אחרת וע"ש בגמ':

דף לג:

נ"ב עי' רי"ף ר"פ טו דשבת:
צ"ל דקביעי בכרמלית:
צ"ל הנגררת [ועי' במאור]:

דף לד:

עיין רי"ף סוף פי"ז דשבת:

דף לה:

נ"ב שלהי ע"ז קרו ליה גשתא:

נ"ב צ"ע תחבולה למה לי להקיץ לישן וי"ל שבכוונה תקפו עליו שנתו ומתנמנם:

נ"ב וצ"ע דהא אף במדינ' שרי לטלטל השרץ ולהוציאו כדאיתא לקמן ריש פ' משילין: